

PHENOTYPE CONSOLIDATION LEVEL IN LARGE WHITE BREED PIGS. L.P. Grishyna

Use of pig reproductive ability phenotype consolidation method in pedigree pig breeding has been stated.

Phenotype consolidation, line, uniform groups, reproductive qualities

УДК 636.082.432

І.М. ГУРСЬКИЙ, М.Г. ЛАНОВСЬКА

Уманський державний аграрний університет

**СЕЛЕКЦІЙНО-ГОСПОДАРСЬКІ
ОСОБЛИВОСТІ ПОМІСЕЙ ВІД КОРІВ
УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ ПОРОДИ
З БУГАЯМИ М'ЯСНИХ ПОРІД
В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ**

Викладено результати досліджень з ефективності міжпородного схрещування корів української червоно-рябої молочної породи з бугаями польської, волинської, симентальської австрійської селекції та української м'ясної порід в умовах Лісостепу України.

Порода, помісі, ріст, розвиток, м'ясна продуктивність, якість м'яса

Збільшення виробництва м'яса в Україні є одним з першочергових завдань агропромислового комплексу. Основну частку яловичини в Україні одержують від худоби молочних порід. Останнім часом спостерігається значне скорочення поголів'я великої рогатої худоби, особливо корів, що негативно впливає на виробництво яловичини. З урахуванням тенденцій розвитку скотарства в Україні вважається, що частина поголів'я (10-20%) малопродуктивних корів може використовуватися для збільшення виробництва м'яса завдяки застосуванню промислового схрещування з бугаями м'ясних порід та інтенсивного вирощування одержаного поголів'я [1-3]. Однак до цього часу не вивчено ефективність промислового схрещування корів укра-

© І.М. Гурський, М.Г. Лановська, 2005

Розведення і генетика тварин. 2005. Вип 39.

їнської червоно-рябої молочної породи з бугаями вітчизняних м'ясних порід (українська м'ясна, поліська, волинська), а також симентальської м'ясної австрійської селекції.

Мета та завдання досліджень. Метою досліджень було порівняльне вивчення селекційно-господарських особливостей помісей, одержаних від промислового схрещування корів української червоно-рябої молочної породи з бугаями поліської, волинської, української м'ясної та симентальської м'ясної австрійської селекції порід, за їхнього інтенсивного вирощування за технологією м'ясного скотарства.

Матеріал і методика досліджень. Об'єктом досліджень були бугайці й телиці української червоно-рябої молочної породи та її помісі з м'ясними породами. Тварин у групі підбирали за принципом пар-аналогів. Бугайці і телиці вирощувалися до 18-місячного віку. Було сформовано п'ять дослідних груп:

- I — (контрольна) українська червоно-ряба молочна порода;
- II — помісі українська червоно-ряба молочна × поліська;
- III — помісі українська червоно-ряба молочна × волинська;
- IV — помісі українська червоно-ряба молочна × симентальська;
- V — помісі українська червоно-ряба молочна × українська м'ясна.

У кожній групі було по 10 бугайців і 12 теличок. Живу масу вивчали шляхом індивідуального щомісячного зважування тварин, лінійний ріст — шляхом взяття промірів. Контрольний забій проведено у 18-місячному віці — по три бугайці з кожної групи за методикою ВІТу [4].

Результати досліджень. Результати наших досліджень показують, що за інтенсивного вирощування за технологією м'ясного скотарства бугайці української червоно-рябої молочної породи у 18-місячному віці досягали живої маси $468,3 \pm 3,59$ кг, помісі з поліською — $493,3 \pm 7,33$; волинською — $521,0 \pm 5,49$; симентальською — $540,0 \pm 3,45$ і українською м'ясною — $532,0 \pm 6,58$ кг при середньодобових приростах за період вирощування 814; 853; 909; 927 і 916 г відповідно. Помісні тварини переважали чистопородних ровесників за промірами: обхватом, глибиною і шириною грудей, напівобхватом заду. Вони характеризувалися більшою високорослістю, розвиненістю мускулатури, особливо задньої третини тулуба. Помісі вирізнялися

більш важкими і повном'ясними тушами порівняно з чистопородними ровесниками. Різниця за масою туші на користь тварин II групи у 18-місячному віці становила 34,8 кг (16,3%), III – 50,9 (23,9%), IV – 65,8 (30,9%) і V групи — 63,4 кг (29,5%).

Помісі характеризувалися більш високим забійним виходом. Вихід м'якоті у них на 4,4-6,0% вищий, ніж у ровесників контрольної групи. Вони мали більшу кількість м'яса високих сортів, а також високий коефіцієнт м'ясності — 4,23-4,72 проти 3,26 у чистопородних бугайців, або більше на 29,7-44,8%. М'ясо помісей характеризувалося кращим співвідношенням білка і жиру. Білковоякісний показник у них досягав 4,7-4,9, що на 12,0-12,6% вище, ніж у ровесників контрольної групи (3,9). За коефіцієнтом конверсії вони переважали аналогів материнської породи на 1,37-2,7% (8,27-9,60 проти 6,90%). У їхніх тушах було більше білка на 6,86-12,98 кг (23,1-43,2%).

Від помісних бичків усіх генотипів у 18-місячному віці отримано більш важкі шкіри і високої якості, які переважали стандартні вимоги “бичина важка”. Найважчі шкіри за масою, товщиною та площею мали бички від бугаїв волинської, сентентальської та української м'ясної порід. Установлено, що промислове схрещування самок української червоно-рябої молочної породи з бугаями м'ясних порід вітчизняної та імпоротної селекції й інтенсивне вирощування помісей за технологією м'ясного скотарства економічно доцільні. Помісі мали вищі прирости у всі вікові періоди вирощування і менше витрачали кормів на 1 кг приросту.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Експериментально досліджено й обґрунтовано, що в лісостеповій зоні України перспективним напрямом підвищення м'ясної продуктивності, поліпшення якості та зниження собівартості яловичини є промислове схрещування корів української червоно-рябої молочної породи з бугаями вітчизняних та імпорتنних м'ясних порід.

1 Доротюк Э.Н., Зеривец Ф.И. Эффективность промышленного скрещивания на Украине // Молочное и мясное скотоводство. – 1998. – № 1. – С. 8-12.

2. Лукаш В.П., Шевченко В.И. Изучение мясных качеств крупного

рогатого скота различных пород и помесей // Животноводство. – 1984. – № 3. – С. 30-31.

3. Шкурін Г. Т. Ефективність розведення генотипів симентальської м'ясної породи. – Харків, 1998. – 50 с.

4. Методика опытов по сравнительному изучению и оценке продуктивности молочных и молочно-мясных пород крупного рогатого скота / ОНТИ. – Дубровицы, 1968. – 32 с.

СЕЛЕКЦИОННО-ХОЗЯЙСТВЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПОМЕСЕЙ ОТ КОРОВ УКРАИНСКОЙ КРАСНО-ПЁСТРОЙ МОЛОЧНОЙ ПОРОДЫ С БЫКАМИ МЯСНЫХ ПОРОД В УСЛОВИЯХ ЛЕСОСТЕПИ УКРАИНЫ. И. Н. Гурский, М. Г. Лановская

Изложены результаты исследований по эффективности межпородного скрещивания коров украинской красно-пёстрой молочной породы с быками полеской, волынской, симментальской австрийской селекции и украинской мясной пород в условиях Лесостепи Украины.

Порода, помеси, рост, развитие, мясная продуктивность, качество мяса

SELECTION-FARMING FEATURES OF UKRAINIAN RED-AND-WHITE MILK BREED WITH THE BEEF-BULLS POLESKA, VOLYN BULLS, SYMENTAL AUSTRIAN SELECTION AND UKRAINIAN UNDER CONDITION OF THE FOREST STEPPE ZONE OF UKRAINE. I.M. Hurskiy, M.G. Lanovska

The results of researches of cross-breeding efficiency of Ukrainian red-and-white milk heifers with the Poleska, Volyn bulls, Symental Austrian selection and Ukrainian meet breed under condition of the Forest Steppe Zone of Ukraine were presented in the thesis.

Breed, crossbreed animals, growth, meat productivity, quality of meat